

que notatu dignissima addit: *Experientia & eventus singulorum certaminum declarare videtur, quod Provocans succubuerit & pœnas suæ audaciæ dederit: idq; infinitis fere exemplis demonstrari possit.*

IV. Hæc verò duellorum superstitio cum magis magisque cresceret, magnosque motus & turbationes tam inter Procures, quam inter plebejos & ceteros inferioris ordinis homines excitaret; Maximilianus I. Imperator Imperio nostro Romano-Germanico metuens, maturè istam morum & citatem reprimere & prorsus delere allaboravit, Regimentoque, ut & Camera Spi-
rensis judicio introducto constituit, ut lites in Imperio ortæ eò devolverentur, & justa æquaque sententia lata deciderentur. Quo tandem factò ferrei seculi asperitas emollita & in meliorem statum paulatim redacta est. Atque hæc de duellorum origine pro instituti nostri ratione dixisse sufficiat.

V. Jam ut ab etymologia ipsam tractationem ordiar, vocabulum duelli est antiquum latinum, non à duo, ut multi sibi persuadent, factum, quasi duellum sit tantum inter duas personas, sed eo modo formatum, quo Veteres dvis bis; duonum bonum nominaverunt: ut adeò duellum sit nihil aliud quàm bellum, duellator quàm bellator, ars duellica quàm bellica, docente Marco Tullio in de perfecto Orator. Conf. Johan. Vorst. in tract. *de latinitate merito suspecta cap. XIV.* Aliàs latinis dici possit dimicatio, vel pugna singularis: Græcis *μονομαχία* à *μόν* & *μάχομαι*, quia inter se non publica auctoritate, sed sua ipsorum contendunt.

VI. Sumitur vox Duelli (quam rigidiores latinitatis observatores usui hodierno concedant) variis mo-